

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2015. szeptember 3.*

„Fellebbezés — 737/2010/EK rendelet — Az 1007/2009/EK rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló rendelet — Fókatermékek kereskedelme — Az említett termékek behozatalára és forgalmazására vonatkozó korlátozások — Érvényesség — Jogalap — EK 95. cikk — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 17. cikk — Az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozat — 19. cikk”

A C-398/13. P. sz. ügyben,

az **Inuit Tapiriit Kanatami** (székhelye: Ottawa [Kanada]),

a **Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation** (székhelye: Qikiqtarjuaq [Kanada]),

a **Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation** (székhelye: Pangnirtung [Kanada]),

Jaypootie Moesesie (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

Allen Kooneeliusie (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

Toomasie Newkingnak (lakóhelye: Qikiqtarjuaq),

David Kuptana (lakóhelye: Ulukhattok [Kanada]),

Karliin Aariak (lakóhelye: Iqaluit [Kanada]),

a **Canadian Seal Marketing Group** (székhelye: Québec [Kanada]),

a **Ta Ma Su Seal Products Inc.** (székhelye: Cap-aux-Meules [Kanada]),

a **Fur Institute of Canada** (székhelye: Ottawa),

a **NuTan Furs Inc.** (székhelye: Catalina [Kanada]),

a **GC Rieber Skinn AS** (székhelye: Bergen [Norvégia]),

az **Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland)** (székhelye: Nuuk, Grönland [Dánia]),

Johannes Egede (lakóhelye: Nuuk),

a **Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)** (székhelye: Nuuk),

a **William E. Scott & Son** (székhelye: Edinburgh [Egyesült Királyság]),

* Az eljárás nyelve: angol.

az **Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine** (székhelye: Cap-aux-Meules),
a **Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi** (székhelye: Isztambul [Törökország]),
a **Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd** (székhelye: Fleur-de-Lys [Kanada]),
(képviselik őket: H. Viaene, J. Bouckaert és D. Gillet, advocaten)
fellebbezőknek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. július 8-án benyújtott fellebbezése
tárgyában

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Mifsud-Bonnici és C. Hermes, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatja:

Európai Parlament (képviselik: L. Visaggio és J. Rodrigues, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: K. Michael és M. Moore, meghatalmazotti minőségben),

beavatkozók az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

tagjai: T. von Danwitz (előadó) tanácselnök, C. Vajda, A. Rosas, Juhász E. és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. február 9-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2015. március 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az Inuit Tapiriit Kanatami, a Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, a Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, J. Moesesie, A. Kooneeliusie, T. Newkingnak, D. Kuptana, K. Ariak, a Canadian Seal Marketing Group, a Ta Ma Su Seal Products Inc., a Fur Institute of Canada, a NuTan Furs Inc., a GC Rieber Skinn AS, az Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), J. Egede, a Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), a William E. Scott & Son, az Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, a Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi és a Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd a fellebbezésükben az Európai Unió Törvényszékének 2013. április 25-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Bizottság ítélet (T-526/10, EU:T:2013:215, a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Törvényszék elutasította a fókatermékek kereskedelméről szóló, 1007/2009/EK európai

parlamentari és tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2010. augusztus 10-i 737/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 216., 1. o., a továbbiakban: vitatott rendelet) megsemmisítésére és a fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 286., 36. o., a továbbiakban: alaprendelet) alkalmazhatatlanságának megállapítására irányuló keresetüket.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 2 Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése a 2007. szeptember 13-i 61/295. sz. határozatával elfogadta az „őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatot” (a továbbiakban: ENSZ-nyilatkozat). E nyilatkozat 19. cikkének szövege a következő:

„Az államok jóhiszeműen konzultálnak és együttműködnek az érintett őslakos népekkel azok képviselői intézményein keresztül, hogy mielőtt olyan törvényhozási vagy igazgatási intézkedést fogadnának el vagy alkalmaznának, amely érintheti őket, ahhoz szabad, előzetes és tájékozott beleegyezésüket adják.”

Az uniós jog

- 3 Az alaprendelet (4)–(7) és (14) preambulumbekzdése értelmében:

„(4) A fókavadászat miatt a közvélemény és a kormányok állatjóléti szempontok iránt fogékony tagjai súlyos aggodalmukat fejezték ki azon fájdalom, megpróbáltatás, félelem és más fajta szenvedés miatt, amit a fókák leölése és megnyúzása – ahogyan azt a leggyakrabban végzik – okoz az állatoknak.

(5) Az állampolgároknak és a fogyasztóknak a fókák leölésének és megnyúzásának állatjóléti vonatkozásaival, valamint az azzal kapcsolatos aggodalmaira válaszul, hogy olyan állatokból készült termékek lehetnek forgalomban, amelyeket oly módon öltek le és nyúztak meg, amely fájdalmat, megpróbáltatást, félelmet vagy más fajta szenvedést okoz, számos tagállam jogszabályokat fogadott el vagy szándékozik elfogadni a fókatermékek kereskedelmének szabályozásáról, megtiltván e cikkek behozatalát és előállítását, ugyanakkor nem korlátozzák e termékek kereskedelmét más tagállamokban.

(6) Ezért eltérések vannak a fókatermékek kereskedelmére, behozatalára, előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó nemzeti rendelkezések között. Ezen eltérések kedvezőtlenül befolyásolják azon termékek belső piacának működését, amelyek fókatermékeket tartalmaznak vagy tartalmazhatnak, valamint akadályozzák az ilyen termékek kereskedelmét.

(7) Az ilyen eltérő rendelkezések meglete elveheti a fogyasztók kedvét attól, hogy olyan, nem fókából készült termékeket vásároljanak, amelyeket nem lehet könnyen megkülönböztetni a fókából készült, hasonló áruktól, vagy olyan termékeket, amelyek fókából nyert elemeket vagy összetevőket tartalmazhatnak, anélkül, hogy ez egyértelműen felismerhető lenne, például prémeket, Omega-3 kapszulákat, olajokat és bőrárúkat.

[...]

(14) A fókavadászattal létfenntartásuk biztosításának módjaként foglalkozó inuit közösségek alapvető gazdasági és társadalmi érdekei nem sérülhetnek. A vadászat az inuit társadalom tagjai kultúrájának és identitásának szerves része, és mint ilyen az őslakos népek jogairól szóló

ENSZ-nyilatkozat is elismeri. Ezért engedélyezni kell az olyan fókatermékek forgalomba hozatalát, amelyek az inuit és más őslakos közösségek által hagyományosan folytatott vadászból származnak, és amelyek hozzájárulnak a létfenntartásukhoz.”

- 4 E rendelet „Forgalombahozatali feltételek” címet viselő 3. cikke (1) és (4) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) Fókatermékek forgalomba hozatala csak akkor megengedett, ha a fókatermékek az inuitok és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan folytatott vadászból származnak, és hozzájárulnak a létfenntartásukhoz. E feltételeket a behozott termékek behozatalának időpontjában vagy helyén kell alkalmazni.

[...]

(4) A (3) bekezdés sérelme nélkül, az e cikket végrehajtó, e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedéseket az 5. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.”

- 5 Az említett rendelet 3. cikkének (4) bekezdése alapján az Európai Bizottság elfogadta a vitatott rendeletet. E rendelet az 1. cikke értelmében „részletes szabályokat állapít meg a fókatermékeknek [az alaprendelet] 3. cikke szerinti forgalomba hozatalára”.

A jogvita előzményei és a megtámadott ítélet

- 6 A Törvényszék Hivatalához 2010. január 11-én benyújtott keresetlevéllel az Inuit Tapiriit Kanatami és társai az alaprendelet megsemmisítésére irányuló keresetet terjesztettek elő. A Törvényszék az Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács végzésével (T-18/10, EU:T:2011:419) a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította. Az e végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Bíróság az Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítéletével (C-583/11 P, EU:C:2013:625) elutasította.
- 7 2010. augusztus 10-én a Bizottság elfogadta az alaprendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályokról szóló, vitatott rendeletet.
- 8 A Törvényszék Hivatalához 2010. november 9-én benyújtott keresetlevéllel a felperesek a vitatott rendelet megsemmisítésére és az alaprendelet EUMSZ 277. cikk alapján történő alkalmazhatatlanná nyilvánítására irányuló keresetet terjesztettek elő.
- 9 A Törvényszék hetedik tanácsának elnöke 2011. április 13-i végzésével engedélyezte, hogy az Európai Parlament és a Tanács a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.
- 10 Keresetük alátámasztása végett a felperesek két jogalapra hivatkoztak: az első jogalapot az alaprendelet jogellenességére alapították – amely amiatt, hogy az alaprendelet elfogadásának jogalapjául tévesen az EK 95. cikket jelölték meg, megfosztja a vitatott rendeletet jogalapjától –, valamint a szubsidiaritás és az arányosság elvének, illetve az alapvető jogoknak a megsértésére. A második jogalap keretében a felperesek azt rótták fel a Bizottságnak, hogy a vitatott rendelet elfogadásakor visszaélt a hatáskörével.
- 11 A Törvényszék a megtámadott ítéletben e jogalapok egyikét sem fogadta el, és ennél fogva a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei

- 12 A fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, állapítsa meg az alaprendelet jogellenességét és az EUMSZ 277. cikk szerinti alkalmazhatatlanságát, és az EUMSZ 263. cikkel összhangban helyezze hatályon kívül a vitatott rendeletet;
 - másodlagosan, helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé, és
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 13 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőket egyetemlegesen kötelezze a költségek viselésére.
- 14 A Parlament azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.
- 15 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 16 Keresetük alátámasztásául a fellebbezők két jogalapra hivatkoznak, amelyeket arra alapítanak, hogy a Törvényszék az alaprendelet jogszerűségének megítélésekor tévesen alkalmazta a jogot. Az első jogalap két részből áll, a második jogalap pedig három részből.

Az első jogalap első részéről

A felek érvei

- 17 A fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 28., 29., 37–40., 50. és 64. pontjában azt állapította meg, hogy az EK 95. cikkre való hivatkozás feltételei teljesültek az alaprendelet elfogadásának időpontjában.
- 18 A fellebbezők szerint ezeknek a feltételeknek már akkor teljesülniük kellett volna, amikor a Bizottság benyújtotta az alaprendelet elfogadásának alapjául szolgáló javaslatot. Az EK 95. cikknek ugyanis az a célja, hogy megszüntesse azt a helyzetet, amikor a nemzeti szabályozások közötti eltérések közvetlenül érintik a belső piacot, nem pedig az, hogy különböző nemzeti szabályozások megjelenését idézze elő, „szabad kezét” adva ezáltal az Európai Unió jogalkotójának arra, hogy minden területen jogszabályokat alkosson. Amennyiben a tervezett jogi aktus elfogadásának időpontja releváns lenne az említett feltételek vizsgálata szempontjából, úgy a Bizottság a javaslatát alapíthatná pusztán annak megjövendülésére is, hogy a jogi aktus elfogadásakor majd ilyen eltérések lesznek, ez pedig ellentétes a hatáskör-átruházás EUSZ 5. cikk (1) bekezdésében foglalt elvével.
- 19 Másodlagosan a fellebbezők azt adják elő, hogy még ha a rendelet elfogadásának időpontját tekintenénk is az alaprendelet EK 95. cikk szempontjából való jogszerűségének vizsgálatát illetően releváns időpontnak, az e cikkre történő hivatkozás feltételei akkor sem teljesültek ebben az időpontban. Az említett rendelet preambulumban szereplő megállapítások ugyanis, mivel csupán homályos és általános utalásokat tartalmaznak a nemzeti szabályozások közötti eltérésekre és az alapvető szabadságok korlátozása, illetve a versenytorzulás veszélyére vonatkozóan, nem alkalmasak az

EK 95. cikkre való hivatkozás megindolására. Konkrétan az ugyanezen rendelet (5) preambulumbekzdése nem jelöli meg, melyek azok a tagállamok, amelyek a fókatermékek behozatalára, illetve előállítására vonatkozóan tilalmat fogadtak el vagy szándékoztak elfogadni. E tekintetben a Bizottság által a peres eljárás során szolgáltatott kiegészítő információk sem orvosolják azt, hogy az alaprendelet szövege nem tartalmaz elegendő információt.

20 A Bizottság, a Parlament és a Tanács a fellebbezők érveivel ellentétes álláspontot képvisel.

A Bíróság álláspontja

21 A fellebbezők első jogalapjuk első részében lényegében két érvre hivatkoznak: egyrészt az EK 95. cikkre való hivatkozás feltételeinek megvizsgálása szempontjából releváns időpontra, másrészt az e cikkre való hivatkozást lehetővé tevő feltételekre, mivel az alaprendelet szerintük nem tartalmaz kellően pontos információkat az alapvető szabadságok korlátozásának, illetve a versenytorzulásnak a veszélyére vonatkozóan.

22 Az első érvet illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi aktus jogszerűségét az aktus meghozatalának időpontjában fennálló ténybeli és jogi elemek függvényében kell elbírálni (Agrana Zucker ítélet, C-309/10, EU:C:2011:531, 31 és 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Schaible-ítélet, C-101/12, EU:C:2013:661, 50. pont). A Bíróság konkrétan a szóban forgó uniós aktus elfogadásának időpontját veszi alapul annak megvizsgálásakor, hogy teljesülnek-e az EK 95. cikkre, mint jogalapra történő hivatkozás feltételei (lásd: Arnold André ítélet, C-434/02, EU:C:2004:800, 38. pont; Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 37. pont; Németország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-380/03, EU:C:2006:772, 45–51. és 55. pont; Vodafone és társai ítélet, C-58/08, EU:C:2010:321, 39. és 41. pont).

23 A fellebbezők állításával ellentétben viszont e vizsgálat szempontjából nem lehet irányadó a Bizottság rendeletre vonatkozó javaslatának időpontja. Az olyan jogalkotási aktus ellen irányuló eljárás keretében, mint amilyen az alaprendelet, nem ez a jogalkotási eljárás során még módosuló javaslat képezi az uniós bíróság jogszerűségi felülvizsgálatának tárgyát, hanem az uniós jogalkotó által az ezen eljárás végén elfogadott, említett jogalkotási aktus.

24 Egyébiránt az, hogy a bizottsági javaslat időpontjában az érintett területen hány tagállam fogadott el vagy szándékozott elfogadni jogszabályokat, önmagában véve még nem meghatározó abból a szempontból, hogy az uniós jogalkotó jogszerűen hivatkozott-e az EK 95. cikkre, mivel az e cikkre való hivatkozási feltételei teljesültek a szóban forgó jogalkotási aktus elfogadásának időpontjában.

25 Ebből az következik, hogy a fellebbezők első érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

26 A második érvet illetően emlékeztetni kell arra az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely szerint az EK 95. cikk (1) bekezdésében szereplő intézkedések tényleges célja a belső piac létrehozása és működése feltételeinek javítása (British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítélet, C-491/01, EU:C:2002:741, 60. pont; Egyesült Királyság kontra Parlament és Tanács, C-217/04, EU:C:2006:279, 42. pont; Egyesült Királyság kontra Parlament és Tanács, C-270/12, EU:C:2014:18, 113. pont). Bár pusztán annak megállapítása, hogy a nemzeti szabályozások eltérőek, hogy fennáll az alapvető szabadságok korlátozásának vagy annak az elméleti veszélye, hogy torzul a verseny, még nem elegendő az EK 95. cikk jogalkotóként történő megjelöléséhez, az uniós jogalkotó hivatkozhat ezekre különösen abban az esetben, amikor a nemzeti szabályozások közötti eltérések gátolják az alapvető szabadságok érvényesülését, és ezáltal közvetlenül érintik a belső piac működését, illetve a verseny érzékelhető torzulásához vezetnek (Vodafone és társai ítélet, C-58/08, EU:C:2010:321, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 27 E rendelkezésre mint jogalapra akkor is lehet hivatkozni, ha a nemzeti szabályozások eltérő alakulásából adódó jövőbeni kereskedelmi akadályok megelőzése a cél. Az ilyen akadályok keletkezésének azonban valószínűnek kell lennie, és a kifogásolt intézkedésnek ezen akadályok megelőzésére kell irányulnia (Németország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-380/03, EU:C:2006:772, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Vodafone és társai ítélet, C-58/08, EU:C:2010:321, 33. pont).
- 28 A fellebbezők e tekintetben tévesen állítják azt, hogy az alaprendelet preambulumban szereplő megfontolások nem elegendők az EK 95. cikkre mint jogalapra történő hivatkozáshoz, és hogy a Törvényszék nem vehette volna figyelembe a Bizottság által a peres eljárás folyamán szolgáltatott információkat.
- 29 Mivel ugyanis az általános hatályú jogi aktusok esetében az indokolás korlátozódhat egyrészt az aktus meghozatalához vezető helyzet egészének, másrészt az elérendő általános céloknak a megjelölésére (lásd: AJD Tuna ítélet, C-221/09, EU:C:2011:153, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), nem róható fel az uniós jogalkotónak, hogy az alaprendelet (4)–(7) preambulumbekzdésében csak általánosságban fejtette ki a fókatermékek forgalmazására vonatkozó nemzeti szabályozások közötti azon eltéréseket és a belső piac működéséből eredő azon zavarokat, amelyek indokolják az EK 95. cikkre mint jogalapra történő hivatkozást. Az uniós jogalkotó többek között nem volt köteles – a fellebbezők állításával ellentétben – ismertetni az alaprendelet preambulumban szövegében, hogy hány, illetve konkrétan mely tagállam nemzeti szabályozása szolgált ezen jogi aktus kiindulópontjául.
- 30 Mivel önmagában az alaprendelet indokolása elégségesnek minősül, nem róható fel a Törvényszéknek, hogy vizsgálata során a megtámadott ítélet 50. pontjában figyelembe vette a Bizottság által a peres eljárás során előterjesztett azon kiegészítő információkat, amelyek az alaprendelet elfogadásához vezető tagállami jogalkotási helyzetekre vonatkoztak, mivel ezek az információk – a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően – csupán pontosítják az alaprendelet indokolását. Ez az ítélkezési gyakorlat ugyanis az EK 95. cikk jogalkotóként történő megjelölésével összefüggésben figyelembe veszi a kifogásolt jogi aktus indokolására vonatkozóan a peres eljárás során előterjesztett pontosításokat (lásd különösen: British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítélet, C-491/01, EU:C:2002:741, 68., 70. és 73. pont; Egyesült Királyság kontra Parlament és Tanács C-217/04, EU:C:2006:279, 61. pont; Németország kontra Parlament és Tanács, C-380/03, EU:C:2006:772, 46 és 47. pont).
- 31 Márpedig az alaprendelet indokolásából következő információk és a Bizottság által tett – és a fellebbezők által a Bíróság előtt nem vitatott – pontosítások alapján a Törvényszék téves jogalkalmazás veszélye nélkül állapíthatta meg a megtámadott ítélet 36–40. és 50. pontjában azt, hogy az alaprendelet elfogadásának időpontjában olyan különbségek álltak fenn a fókatermékek kereskedelmére vonatkozó nemzeti rendelkezések között, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy akadályozzák ezen termékek szabad mozgását.
- 32 A Törvényszék ezért jogosan állapította meg a megtámadott ítélet 58. pontjában, hogy ezekkel a különbségekkel igazolható az uniós jogalkotó EK 95. cikk alapján történő fellépése.
- 33 Következésképpen az első jogalap első részét teljes egészében el kell utasítani.

Az első jogalap második részéről

A felek érvei

- 34 A fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor arra a megállapításra támaszkodott, hogy a fókatermékek és hasonló termékek tekintetében a tagállamok közötti kereskedelem nem elhanyagolható. Szerintük kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy ne lenne elhanyagolható a fókatermékek és hasonló termékek a

tagállamok közötti kereskedelme. Ezenkívül a fellebbezők azt állítják, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jogalkotó csak akkor hivatkozhat jogalapként az EK 95. cikkre, ha az érintett termékek kereskedelme viszonylag jelentős, ami a fókatermékek esetében még kevésbé igaz.

- 35 A Bizottság és a Parlament azt állítja, hogy az első jogalap második része elfogadhatatlan, de mindenesetre megalapozatlan.

A Bíróság állásponjtja

– Az elfogadhatóságról

- 36 A Törvényszéknek a megtámadott ítélet 56. pontjában szereplő, a fókatermékek és hasonló termékek tagállamok közötti kereskedelmének nem elhanyagolható jellegére vonatkozó megállapítása – ahogyan erre a Bizottság és a Parlament is rámutatott – nem tartozik a fellebbezési eljárásban a Bíróság hatáskörébe.

- 37 Az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdése és a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése szerint ugyanis a fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. Ezért kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére, feltéve, hogy nem ezen tények és bizonyítékok elferdítéséről van szó (Ryanair kontra Bizottság ítélet, C-287/12 P, EU:C:2013:395, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 38 Mivel a fellebbezők nem hivatkoznak tények, illetve bizonyítékok elferdítésére, az első jogalap második részét – amennyiben az a Törvényszéknek a tagállamok közötti kereskedelem nem elhanyagolható jellegére vonatkozó megállapítására irányul – mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

– Az ügy érdeméről

- 39 Rá kell mutatni arra, hogy az EK 95. cikk szövegéből nem állapítható meg az a követelmény, hogy az uniós jogalkotó csak akkor hivatkozhat jogalapként erre a cikkre, ha az érintett termékek kereskedelme viszonylag jelentős.

- 40 Ezenkívül, bár a Bíróság egyes ügyekben viszonylag jelentősnek minősítette az érintett piacokon folytatott kereskedelmet (lásd: Arnold André ítélet, C-434/02, EU:C:2004:800, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 38. pont; Németország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-380/03, EU:C:2006:772, 53. pont), semmiképpen nem állapított meg ezzel olyan jogi kritériumot, amely szerint az EK 95. cikk alapján hozott intézkedések csupán azokra a piacokra korlátozódnak, amelyeken viszonylag jelentős kereskedelem folyik.

- 41 A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 39., 40. és 56. pontjában azt állapította meg a kifejezetten a fókatermékek és az azokkal összetéveszthető más termékek piacára vonatkozó megfontolások alapján, hogy a fókatermékek kereskedelmére vonatkozó nemzeti szabályozások között fennálló eltérések zavarokat idézhetnek elő ezen termékek belső piacán. A Törvényszék ezért jogosan állapíthatta meg a megtámadott ítélet 58. pontjában, anélkül hogy az EK 95. cikkre mint jogalapra történő hivatkozást megindokolásához ellenőriznie kellett volna, hogy az érintett termékek kereskedelme viszonylag jelentős-e, hogy ezek az eltérések lehetővé teszik, hogy e cikk alapján intézkedéseket hozzanak.

- 42 Következésképpen az első jogalap második részét mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.

A második jogalap első részéről

A felek érvei

- 43 A fellebbezők kifogásolják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 105. pontjában azt állapította meg, hogy kizárólag az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) foglalt rendelkezésekre kell hivatkozni, nem pedig az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) rendelkezéseire. A fellebbezők szerint különösen az EUSZ 6. cikk (3) bekezdéséből, valamint a Charta 52. cikkének (3) bekezdéséből és 53. cikkéből az következik, hogy az EJEE által biztosított jogokat mint általános jogelveket a Szerződések alkalmazása során megfelelően figyelembe kell venni, és hogy az EJEE-ben foglalt rendelkezések elsőbbséget élveznek, amennyiben a Chartában foglalt rendelkezéseknél kiterjedtebb védelmet nyújtanak.
- 44 A Bizottság, a Parlament és a Tanács a fellebbezők érvelésével ellentétes álláspontot képvisel.

A Bíróság álláspontja

- 45 Emlékeztetni kell arra, hogy jóllehet – mint azt az EUSZ 6. cikk (3) bekezdése megerősíti – az EJEE által biztosított alapvető jogok általános elvként az uniós jogrend részét képezik, és ugyan a Charta 52. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Chartában foglalt, az EJEE által biztosított jogoknak megfelelő jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek, ez az egyezmény nem minősül az uniós jogrendbe szervesen beépülő jogforrásnak addig, amíg az Unió nem csatlakozott hozzá (lásd ebben az értelemben: Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 44. pont; Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 32. pont; Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 41. pont).
- 46 A Törvényszék ezért a megtámadott ítélet 105. pontjában jogosan mondta ki, hogy a Charta 17., 7., 10. és 11. cikke biztosítja az uniós jogban az EJEE fellebbezők által hivatkozott rendelkezéseivel nyújtott védelmet, és hogy a jelen ügyben az alaprendelet érvényességének vizsgálatát kizárólag a Chartában biztosított alapvető jogokra kell alapítani (lásd ebben az értelemben: Otis és társai ítélet, C-199/11, EU:C:2012:684, 47. pont; Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 126. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a második jogalap első része keretében a fellebbezők csupán azt kifogásolják, hogy a Törvényszék kizárólag a Chartában foglalt rendelkezésekre hivatkozott, az EJEE rendelkezéseire pedig nem, ám azt nem jelölik meg pontosan, hogy a Törvényszék konkrétan mely tekintetben alkalmazta tévesen a jogot az alaprendelet érvényességének az alapvető jogokra tekintettel lefolytatott vizsgálatok oly módon, hogy ez az ítélet hatályon kívül helyezését vonhatja maga után.
- 48 Következésképpen a második jogalap első részét el kell utasítani.

A második jogalap második és harmadik részéről

A felek érvei

- 49 A második jogalap második részével a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a tulajdonhoz való jog nem terjeszthető ki egyszerű kereskedelmi érdekek védelmére. A fókatermékek Unión belüli forgalmazásának tilalma a fellebbezők szerint hátrányosan érinti ahhoz fűződő jogukat, hogy e termékeket kereskedelmi célból hasznosítsák. A Bíróság e tekintetben már kimondta, hogy az étrend-kiegészítők az Unió belső piacán történő

forgalmazásának és forgalomba hozatalának tilalma alkalmas arra, hogy e termékek előállítását korlátozza a szakmai tevékenységük szabad gyakorlásában. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata, és különösen a Malik kontra Egyesült Királyság ítéletben (EJEB, 23780/08. sz., 2012. március 13.) foglaltak szerint pedig a vállalkozáshoz kapcsolódó gazdasági érdekek „javaknak” minősülnek az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikke értelmében, és ezért a tulajdonhoz való jog védelme alá tartoznak.

- 50 E jogalap harmadik részével a fellebbezők a megtámadott ítélet 112. pontjában foglalt azon megállapítását róják fel a Törvényszéknek, hogy az ENSZ-nyilatkozat nem kötelező erejű, és hogy elmulasztotta megvizsgálni, hogy az uniós intézmények az alaprendelet elfogadása előtt beszerezték-e az ENSZ-nyilatkozat 19. cikke értelmében a fellebbezők beleegyezését. Ugyanis – bár ez a nyilatkozat önmagában nem rendelkezik kötelező jogi státussal – az Unió az alaprendelet (14) preambulumbekzdésében elismerte az ENSZ-nyilatkozat jóhiszemű betartására vonatkozó kötelezettséget. Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az Unió nem térhet el az ezen nyilatkozat alkalmazása során általa megállapított szabályoktól (NTN Toyo Bearing és társai kontra Tanács ítélet, 113/77, EU:C:1979:91, 21. pont). Ezenkívül a Nemzetközi Jogi Egyesület 2012-ben közzétett határozata szerint az ENSZ-nyilatkozat olyan nemzetközi szokásjogi szabályt állapít meg, amelyet az Unió hatáskörei gyakorlása során köteles tiszteletben tartani.
- 51 A Parlament azt állítja, hogy a második jogalap harmadik része teljes egészében elfogadhatatlan, mivel a fellebbezők nem jelölik meg a Bíróság eljárási szabályzata 169. cikkének (2) bekezdése értelmében kellően pontosan a Törvényszék általi téves jogalkalmazást. A fellebbezés konkrétan nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a fellebbezők a Törvényszék elé terjesztett jogalapok vizsgálatát vagy vizsgálatának hiányát bírálják, és hogy milyen okokból kellene kötelező erőt tulajdonítani az ENSZ-nyilatkozat 19. cikkének. A Bizottság és a Parlament szerint e jogalap második és harmadik része legalábbis részben elfogadhatatlan, mivel a fellebbezők a Törvényszék előtt nem hivatkoztak sem a vállalkozás szabadságának esetleges megsértésére, sem pedig valamely nemzetközi szokásjogi szabály megsértésére.
- 52 A Bizottság, a Parlament és a Tanács úgy ítéli meg, hogy a második jogalap második és harmadik része mindenképpen megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

– A második jogalap második és harmadik részének elfogadhatóságáról

- 53 A Parlament által a második jogalap harmadik részének egészére vonatkozó elfogadhatatlansági kifogással kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint az eljárási szabályzat 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjából és 169. cikkének (2) bekezdéséből következően a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit és a kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket, ellenkező esetben a fellebbezés, illetve az érintett jogalap elfogadhatatlan (lásd ebben az értelemben: Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 43. pont; Ezz és társai kontra Tanács ítélet, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 111. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a fellebbezők a második jogalap harmadik részével a megtámadott ítélet egy meghatározott pontját kifogásolják. E tekintetben a fellebbezők szerint a hivatkozott téves jogalkalmazás abban áll, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe az ENSZ-nyilatkozat 19. cikkében foglalt, beleegyezésre vonatkozó követelmény kötelező erejét, amely az alaprendelet (14) preambulumbekzdéséből és egy nemzetközi szokásjogi szabályból is következik.

- 55 E feltételek mellett el kell utasítani a Parlament által a második jogalap harmadik részének egészére vonatkozóan benyújtott elfogadhatatlansági kifogást.
- 56 A Bizottság és a Parlament által benyújtott részleges elfogadhatatlansági kifogásokat illetően az ügy irataiból az tűnik ki, hogy a fellebbezők nem hivatkoztak a Törvényszék előtt sem a Charta 16. cikkében foglalt vállalkozási szabadság, sem az ENSZ-nyilatkozat 19. cikkéből eredő nemzetközi szokásjogi szabály esetleges megsértésére.
- 57 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, ha valamely félnek megengednék, hogy először a Bíróság előtt hozzon fel olyan jogalapot, amelyet nem terjesztett a Törvényszék elé, azt jelentené, hogy a Törvényszék által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a korlátozott fellebbezési jogkörrel rendelkező Bírósághoz (Nexans és Nexans France kontra Bizottság ítélet, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Ennélfogva a második jogalap második részét mint elfogadhatatlant el kell utasítani abban a részében, amelyben a vállalkozás szabadságára irányul, és e jogalap harmadik részét mint elfogadhatatlant el kell utasítani abban a részében, amelyben egy nemzetközi szokásjogi szabály megsértésére vonatkozik.

– A második jogalap második részének megalapozottságáról

- 59 A fellebbezők lényegében azt állítják, hogy az alaprendelet sérti a tulajdonhoz való jogukat, mivel a fókatermékek forgalmazásának megtiltása hátrányosan érinti az ahhoz fűződő jogukat, hogy e termékeket az Unión belül kereskedelmi célból hasznosítsák.
- 60 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Charta 17. cikke által nyújtott tulajdonjogi védelem nem terjed ki egyszerű kereskedelmi érdekekre vagy lehetőségekre, amelyek esetlegessége magának a gazdasági tevékenységnek a lényegéhez tartozik, hanem olyan vagyoni értékű jogokra terjed ki, amelyekből a jogrendre tekintettel olyan megszerzett jogi helyzet következik, amely lehetővé teszi, hogy a jogosult e jogait saját maga javára önállóan gyakorolja (lásd: Sky Österreich ítélet, C-283/11, EU:C:2013:28, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából szintén az következik, hogy a jövőbeni jövedelmek csak abban az esetben tartoznak az e cikkben biztosított védelem alatt álló „javak” körébe, ha azokat már realizálták, ha végrehajtható követelés tárgyát képezik, vagy ha olyan sajátos körülmények állnak fenn, amelyek alapján az érintett részéről vagyoni érték szerzésére vonatkozóan jogos bizalom ébredhet (lásd különösen: EJEB, Anheuser-Busch kontra Portugália ítélet, 73049/01. szám, 2007. január 11., 64. és 65. §; a fent hivatkozott Malik kontra Egyesült Királyság ítélet, 93. §).
- 62 A fellebbezők az uniós bíróságok előtt azonban csupán a fókatermékek Unión belüli forgalmazásának lehetőségére hivatkoztak, és nem ismertettek ilyen sajátos körülményeket.
- 63 Ennélfogva a második jogalap második részét mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.

– A második jogalap harmadik részének megalapozottságáról

- 64 Ami az ENSZ-nyilatkozat 19. cikkét illeti, mivel ez a rendelkezés – ahogyan ezt a fellebbezők is elismerik – önmagában nem rendelkezik jogilag kötelező erővel, elegendő azt megállapítani, hogy az alaprendelet (14) preambulumbekzdése sem fűz kötelező hatályt az említett rendelkezésben foglalt, az inuit közösségek beleegyezésének megszerzésére irányuló egyeztetési és együttműködési kötelezettséghez.

- 65 E preambulumbekzdés szerint ugyanis annak érdekében, hogy a fókavadászattal létfenntartásuk biztosításának módjaként foglalkozó inuit közösségek alapvető gazdasági és társadalmi érdekei ne sérüljenek, engedélyezni kell az olyan fókatermékek forgalomba hozatalát, amelyek az e közösségek által hagyományosan folytatott vadászatból származnak, és amelyek hozzájárulnak a létfenntartásukhoz.
- 66 Mivel az alaprendelet 3. cikkének (1) bekezdésében szerepel ilyen engedély, nyilvánvaló, hogy amikor az említett (14) preambulumbekzdés arra hivatkozik, hogy az ENSZ-nyilatkozat a fókavadászatot az inuit közösségek tagjai kultúrájának és identitásának szerves részeként ismeri el, csupán a fókatermékek forgalombahozatali tilalma alól az e rendeletben megállapított kivételt indokolja meg.
- 67 Az viszont nem vezethető le az említett rendelet (14) preambulumbekzdésének szövegéből, hogy az ENSZ-nyilatkozat 19. cikkének való megfelelésre vonatkozóan jogilag kikényszeríthető kötelezettség állna fenn, sőt e preambulumbekzdés nem is említi ezt a rendelkezést.
- 68 Ennélfogva a második jogalap harmadik részét mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.
- 69 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a fellebbezést mint részben elfogadhatatlant, részben pedig megalapozatlant, teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 70 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.
- 71 Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ha az elsőfokú eljárásban beavatkozó fél, aki maga nem nyújtott be fellebbezést, részt vesz a Bíróság előtti eljárásban, a Bíróság dönthet úgy, hogy – az említett 184. cikk (4) bekezdése értelmében – e fél maga viseli saját költségeit. Az említett szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése – amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében szintén alkalmazni kell a fellebbezési eljárásban is – előírja, hogy az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.
- 72 Mivel a Bizottság kérte, hogy a Bíróság a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére, a fellebbezők pedig pervesztesek lettek, a fellebbezőket kötelezni kell a saját költségeinek viselésén kívül a Bizottság költségeinek viselésére is.
- 73 A Parlament és a Tanács, mint a Törvényszék előtti beavatkozó felek maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) Az Inuit Tapiriit Kanatami, a Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, a Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, a Canadian Seal Marketing Group, a Ta Ma Su Seal Products Inc., a Fur Institute of Canada, a NuTan Furs Inc., a GC Rieber Skinn AS, az Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, a Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), a William E. Scott & Son, az

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, a Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi és a Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd a saját költségeiken kívül kötelesek viselni az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

3) Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa maguk viselik saját költségeiket.

Aláírások